

Datum
2017-01-09
Ert datum
2016-09-29

Vårt diarienummer
2016-110-7450
Er beteckning
Fö2016/01252/MFI

Kopia till Utbildningsdepartementet

Försvarsdepartementet

103 33 STOCKHOLM

Betänkandet En robust personalförsörjning av det militära försvaret (SOU 2016:63)

Centrala studiestödsnämnden (CSN) lämnar synpunkter i de delar betänkandets förslag påverkar studiestödet.

Sammanfattning

- CSN önskar ett förtydligande i den fortsatta beredningen och i förslaget om ändring i studiestödsförordning (2000:655) om ändringsförslagets eventuella retroaktiva verkan.
- CSN avstyrker förslaget att anslaget ska vara ramat. CSN föreslår istället att anvisade medel ska täcka samtliga kostnader för det högre bidraget för att förslaget ska få en rekryterande effekt.
- CSN föreslår att det införs en turordning för beviljning av studiemedel med det högre bidraget som ska framgå av studiestödsförordningen.
- CSN tillstyrker förslaget att ett studieekonomiskt incitament inte ska medföra avskrivning eller nedskrivning av lån.
- CSN ställer sig positiv till *möjlighet 1* och påpekar att ett direkt incitament, i form av det högre bidraget, är att föredra framför ett indirekt incitament.
 - CSN föreslår att de uppgifter som behövs för handläggningen av ärenden om det högre bidraget ska överföras elektroniskt från Försvarsmakten till CSN.
 - CSN föreslår att Försvarsmakten ansvarar för särskilda informationsinsatser om ett studieekonomiskt incitament och CSN ser positivt på ett närmare samarbete mellan myndigheterna vid behov.
- CSN avstyrker *möjlighet 2* och *möjlighet 3*. CSN anser att den rekryterande effekten av mera indirekta studieekonomiska incitament av detta slag kan ifrågasättas.
- CSN tillstyrker förslaget om att tilldela CSN ökade medel för att finansiera det ökade utflödet av studiebidrag vid utbetalning av det högre bidraget till den tänkta målgruppen.
- CSN konstaterar att *möjlighet 1* skulle medföra en engångskostnad av administrativ karaktär för myndigheten som beräknas till ca 2 300 000 kronor och som bör bekostas av Försvarsmakten.

CSN Huvudkontoret

- CSN konstaterar att *möjlighet 1*, utan ett särskilt informationsutbyte mellan Försvarmakten och CSN, skulle medföra årliga kostnader för handläggning av ärenden av det högre bidraget som beräknas till ca 200 000 kronor vid manuell handläggning. CSN anser att kostnaden bör bekostas genom att myndigheten tilldelas ett högre årligt anslag. Ett informationsutbyte skulle däremot möjliggöra en maskinell handläggning och inte medföra någon extra kostnad.

1 Författningsförslag

1.2 Förslag till förordning om ändring i studiestödsförordning (2000:655)

Retroaktivitet

Den nya förordningen föreslås träda i kraft den 1 januari 2018. Från och med den dagen föreslås att den som har varit anställd i minst sex år som kontinuerligt tjänstgörande gruppbefäl, soldat eller sjöman ska ha rätt till det högre bidraget vid studier. CSN tolkar författningsförslaget i betänkandet som att ändringen kommer att ha en retroaktiv verkan, d.v.s. att rätten till studieekonomiska incitament kommer att omfatta alla som någon gång har varit, är eller kommer att vara anställda som kontinuerligt tjänstgörande gruppbefäl, soldater eller sjömän. Frågan berörs dock inte i utredningen. CSN önskar därför att det i den fortsatta beredningen klargörs om förslaget ska omfatta även den som vid tidpunkten för ikraftträdandet redan har tjänstgjort som, eller fortfarande tjänstgör som gruppbefäl, soldat eller sjöman, eller om förslaget enbart bör avse den som påbörjar sin tjänstgöring under 2018 eller senare. Ytterligare ett alternativ är att förslaget ska gälla dem som vid tidpunkten för ikraftträdandet tjänstgör som gruppbefäl, soldater eller sjömän. Förslaget skulle t.ex. kunna omfatta dem som vid tidpunkten för ikraftträdandet redan har påbörjat sin tjänstgöring, som ett incitament för även dem att kvarstå i anställning under minst sex år. Författningsförslaget kan i det arbetet också behöva förtydligas. Frågan är också av intresse för CSN utifrån när i tiden förändringar i bl.a. CSN:s handläggningssystem måste vara genomförda. Om författningsändringen ska kunna tillämpas direkt från den 1 januari 2018, d.v.s. om det ska omfatta grupper som då redan är eller har varit anställda hos försvarmakten, måste CSN påbörja detta förändringsarbete senast i maj 2017.

De anvisade medlen bör täcka samtliga kostnader

Av förslaget framgår att det högre bidragsbeloppet ska lämnas inom ramen för anvisade medel och i den ordning som ansökningarna har kommit in. CSN menar att de anvisade medlen bör täcka samtliga kostnader för det högre bidraget. Den rekryterande effekten kan hämmas om incitamentet enbart består i en utfästelse om en *eventuell* möjlighet att senare få ett högre bidragsbelopp.

En turordning vid beviljning av det högre bidraget bör införas

CSN konstaterar att det saknas en ordning för beviljningen av det högre bidraget. Det högre bidraget kan i dagsläget ges till vissa prioriterade grupper av studerande i enlighet med 3 kap. 13 § andra stycket studiestödslagen ([1999:1395](#)) och 3 kap. 9 och 10 §§ studiestödsförordningen ([2000:655](#)). En person som varit anställd inom Försvarsmakten som kontinuerligt tjänstgörande gruppbefäl, soldat eller sjöman skulle således kunna ha rätt till det högre bidraget dels enligt nu gällande regler och dels enligt utredningens förslag. Möjligheterna att få ett högre bidragsbelopp är idag störst vid kompletterande studier på grundskole- och gymnasienivå. CSN uppfattar att förslaget om ett högre bidragsbelopp för före detta försvarsanställda främst riktar in sig för studier på eftergymnasial nivå. CSN föreslår därför en turordning vid beviljning av det högre bidraget där en före detta försvarsanställd ska kunna få det högre bidragsbeloppet enligt förslaget till ny 3 kap. 10 a § studiestödsförordningen, endast om han eller hon inte har rätt till det högre bidragsbeloppet enligt 3 kap. 9 eller 10 §§ samma förordning.

12 Incitament

12.6 Utformning av ett incitament

CSN tillstyrker utredarens förslag om att ett studieekonomiskt incitament inte bör medföra att lån sänks eller avskrivs, utan att de ska betalas tillbaka i sin helhet alternativt inte behöva uppstå.

12.6.1 Möjliga vägar fram

Möjlighet 1 – Det högre bidraget efter anställning om minst sex år som kontinuerligt tjänstgörande gruppbefäl, soldat eller sjöman

CSN ställer sig positiv till förslaget. Enligt CSN är ett direkt incitament, i form av det högre bidraget, att föredra framför ett indirekt incitament. CSN:s erfarenheter pekar också på att indirekta ekonomiska subventioner har en mer begränsande effekt. Det framgår bl.a. av CSN:s uppföljningar av nuvarande regler där studerande kan få en del av de lån som tagits för behörighetsgivande studier på grundskole- och gymnasienivå avskrivna om de fortsätter till studier på högskola och universitet.¹

Utöver den högre tilldelningen av medel för det högre bidraget vill CSN påpeka att förslaget även kommer att påverka myndighetens verksamhet i övrigt. Åtgärder för att bl.a. anpassa handläggningssystemet och den elektroniska ansökan om studiemedel kommer att krävas. Förslaget kommer även att innebära kostnader av administrativ karaktär för myndigheten, vilka

¹ Se t.ex. [Annuitetslån för studier – tio år efter studiestödsreformen](#), CSN april 2011 (CSN dnr. 2010-2189-9065), sid. 52.

redovisas under avsnitt 14.5.4. CSN vill i övrigt lämna följande synpunkter på förslaget.

Elektronisk överföring av information

Utredningen konstaterar att individen måste kunna styrka anställning under minst sex år hos Försvarmakten, för att komma ifråga för det högre bidraget inom studiemedelssystemet. Frågan om hur detta styrkande ska ske berörs inte. En möjlig lösning är att varje studerande med bakgrund inom Försvarmakten får bifoga ett intyg om sin anställning vid en ansökan om studiemedel. En sådan ordning kommer att kräva att intyg utfärdas av Försvarmakten och en manuell handläggning av varje ansökan om studiemedel hos CSN. Detta kommer i sin tur att medföra en längre handläggningstid och således en längre väntan på beslut för den studerande.

En ansökan om studiemedel är idag webbaserad och görs på www.csn.se. CSN prövar i varje ärende om den sökande uppfyller villkoren för att få studiemedel med ett högre bidragsbelopp. Prövningen görs i denna del helt maskinellt. CSN anser att samma ansöknings- och prövningsförfarande måste gälla även för tidigare anställda inom Försvarmakten. Ett elektroniskt informationsutbyte mellan CSN och Försvarmakten innebär ett betydligt enklare ansökningsförfarande för den enskilde, minskad administration hos myndigheterna och minskade risker för fel och missbruk. CSN föreslår därför att förutsättningarna för ett elektroniskt informationsutlämnande online till CSN, avseende uppgifter om huruvida en sökande uppfyller villkoren för rätt till det högre bidragsbeloppet, utreds vidare. Ett sådant elektroniskt informationsutbyte kan också begränsas till ett enkelt svar, ”ja” eller ”nej”, på frågan om den sökande har varit anställd under minst sex år. Utan ett elektroniskt utbyte kommer varje sökande istället att behöva komplettera sin ansökan med någon form av intyg från Försvarmakten. Förutom att ett sådant förfarande skulle kräva en helt manuell hantering, är risken överhängande att sådana intyg kommer att innehålla fler uppgifter om den sökandes anställning, än som är nödvändigt för att CSN ska kunna kontrollera rätten till det högre bidragsbeloppet.

Ett elektroniskt informationsutbyte skulle även kunna begränsas till att CSN endast frågar Försvarmakten om en persons anställningsbakgrund i de fall personen själv uppgivit sådan anställning i sin ansökan om studiemedel till CSN. Det skulle innebära att Försvarmakten inte behöver lämna ut uppgifter till CSN i lika stor utsträckning. Däremot finns det en större risk att personer som skulle ha rätt till det högre bidraget inte får det på grund av att de inte meddelar CSN att de har varit anställda hos Försvarmakten i minst sex år. CSN förordar därför inte detta alternativ.

Oförändrat antal studerande

Utredningens beräkningar av antalet anställda som kan övergå till studier baserar sig på nuvarande och tidigare anställdas beteende samt Försvarsmaktens mål om antal rekryterade. Enligt Försvarsmakten kommer antalet försvarsanställda som går vidare till studier inte att öka väsentligt jämfört med tidigare år. Om antalet studerande förblir oförändrat torde inte heller antalet studiemedelsärenden hos CSN och studerande med studiemedel från CSN att förändras framöver.

Informationsinsatser

Utredningen nämner inte om och i så fall vilka informationsinsatser Försvarsmakten kommer att genomföra. Eftersom de studieekonomiska incitamenten är en del av Försvarsmaktens rekryterande åtgärder bör det enligt CSN vara Försvarsmakten som ansvarar för informationsinsatserna. CSN kommer dock fortsätta att ansvara för den allmänna informationen kring studiestödet, dvs. information kring beviljning och återbetalning av bidrag och lån, som lämnas till samtliga intresserade. CSN ser dock positivt på ett närmare samarbete med Försvarsmakten kring dessa frågor om behov anses föreligga.

Lägre skuldsättning med det högre bidraget

Förslaget borde innebära en lägre skuldsättning för den enskilde. Eftersom dessa individer kommer att vara något äldre än genomsnittsstudenten är en lägre skuldsättning att föredra då det medför en lägre risk för avskrivningar av lån, vid ett senare skede.

Möjlighet 2 – Försvarsmakten återbetalar en del av individens studieskuld

CSN avstyrker förslaget i sin helhet även om det inte direkt bedöms påverka myndighetens verksamhet. CSN vill dock lämna synpunkter på förslaget.

Återbetalning av studieskuld

I förslaget används begreppet ”studieskuld”. CSN anser att det är oklart vad som menas med begreppet ”studieskuld” och att det därför behöver förtydligas.

Studiestödet består dels av en bidragsdel och dels av en lånedel. Till lånedelen tillkommer ränta från och med den första utbetalningsdagen. När individen blivit återbetalningsskyldig får han eller hon betala ett årsbelopp varje år tills lånet är återbetalt. Till varje årsbelopp tillkommer en årlig expeditionsavgift och eventuella påminnelseavgifter, vid sena inbetalningar. Studiestöd som har betalats ut felaktigt kan återkrävas, det kallas då för återkrav. De ordinarie återbetalningsreglerna gäller inte vid ett återkrav. Enligt CSN bör ett studieekonomiskt incitament enbart gå till ordinarie återbetalning av studielån, men inte till att betala av ett återkrav. För det fall lagstiftaren avser gå vidare med förslaget, att Försvarsmakten ska betala en del av den studerandes

studieskulder, bör det därför förtydligas vad som avses med studieskuld, och vilken del av skulden Försvarmakten ska återbetala.

Säkerställa att rätt belopp betalas ut

CSN vill påpeka att det idag finns en större flexibilitet kring studier. Tidigare var det vanligt att en person studerade tre till fem år på en och samma utbildning och därefter gick vidare ut till arbete. Idag är det vanligare att studenter pendlar mellan studier och arbete under en längre tidsperiod. Det är relativt vanligt förekommande att studerande bedriver studier under en period med studielån, börjar arbeta och betalar av på dessa skulder, därefter återkommer i studier och tar nya lån varefter en ny period av arbete och återbetalning tar vid. Utredningen behandlar inte frågan om hur och när Försvarmaktens återbetalning av den enskildes studieskulder ska fungera i sådana situationer.

För att kunna återbetala en del av en tidigare anställds studielån kommer Försvarmakten behöva kontrollera varje individs skuldstorlek. Detta för att säkerställa att korrekt belopp betalas ut och att det inte överstiger den enskildes totala studielån. Vid flexibla studier kan kontrollen behöva göras vid flera tillfällen och under en längre period.

Färre studenter studerar med studielån

Under det andra halvåret 2014 hade 71 procent av dem som studerade vid högskolor och universitet studiemedel² för att finansiera sina studier. Det var dock endast 52 procent av samtliga studerande vid högskolor och universitet som valde att studera med både bidrag och lån från CSN.³

Ungefär hälften av samtliga studerande har alltså studielån under sina studier. Det innebär att utredningens förslag enbart skulle träffa de 50 procent av Försvarmaktens anställda som går vidare till studier som finansieras med studielån. CSN är av uppfattningen att ett ekonomiskt incitament i form av en skattefri premie, i likhet med förslaget i promemorian *Examenspremier till vissa lärare*⁴, kan vara att föredra framför ett indirekt studieekonomiskt incitament som det föreslagna. Ett ekonomiskt incitament som premierar alla som avslutar sin anställning hos Försvarmakten efter minst fem års anställning bör vara ett mera attraktivt incitament och därmed ha en bredare rekryterande effekt.

² Med studiemedel avses studiebidrag, studielån eller både och.

³ Studiestödsnyttjande 2014, CSN rapport 2015:3 (CSN dnr. 2014-100-8975), sid. 27.

⁴ Diarienummer: U2014/4064/SF

Risken för återkrav är liten

CSN instämmer i att risken för att individen ska få ett återkrav under studietiden är begränsad. Detta eftersom utbetalningen från Försvarsmakten som utgångspunkt ska ske först när den studerande blir återbetalningsskyldig, dvs. efter avslutade studier med studiemedel. Det kan däremot inte uteslutas att en låntagare som blivit återbetalningsskyldig och som också har ansökt om betalning av Försvarsmakten, väljer att återuppta studier med studiemedel. Det finns i sådana fall en viss risk att utbetalningen från Försvarsmakten kan komma att göras under en ny period av studier med studiemedel, och därmed påverka rätten till studiemedel under denna period.

Inkomsten kan påverka återbetalningen

En engångsutbetalning från Försvarsmakten till den enskilde kommer att räknas till inkomstslaget tjänst. Den beskattningsbara inkomsten kan således komma att påverka återbetalningen vid nedsättning eller fastställande av årsbelopp. Det senare kommer enbart att påverka personer med studielån.

En person som har svårt att betala tillbaka på sitt årsbelopp kan ansöka om att betala mindre, vilket kallas för nedsättning. Årsbeloppet kan bl.a. sättas ned med hänsyn till inkomsten. Om årsbeloppet sätts ned med hänsyn till inkomsten ska individens sammanlagda överskott inom inkomstslaget tjänst, näringsverksamhet och kapital beräknas. Det innebär att även inkomsten från Försvarsmakten ska tas med i beräkningen. Detta kan medföra begränsade möjligheter till att få betala ett lägre belopp.

En person som har tagit lån enligt de äldre bestämmelserna, lån tagna mellan den 1 januari 1989 och den 30 juni 2001 (studielån), får ett årsbelopp fastställt utifrån inkomsten två år tidigare. Det året som Försvarsmakten betalar ut förmånen kommer således att höja individens inkomst vilket i sin tur kan påverka kommande års årsbelopp. CSN bedömer dock att endast ett fåtal individer kan komma att påverkas då det endast kan bli aktuellt för personer som har ett lån hos CSN före den 1 juli 2001.

Återbetalningstiden kan ändras

En större engångsinbetalning av en individs lån från Försvarsmakten kan påverka återbetalningstiden. När en låntagare som har lån hos CSN efter den 30 juni 2001 blir återbetalningsskyldig fastställs antalet återbetalningsår. Återbetalningstiden är maximalt 25 år, men kan bli lägre beroende på skuldens storlek eller låntagarens ålder.

Om en låntagare gör en extra inbetalning som medför att skulden minskar med minst tio procent av prisbasbeloppet kan återbetalningstiden ändras. CSN räknar då om återbetalningstiden automatiskt. En extra inbetalning kommer därför ofta att innebära att det belopp som låntagaren ska betala varje år förblir oförändrad, eller förändras i ringa mån, samtidigt som återbetalningstiden istället blir kortare.

Särskilda informationsinsatser bör införas

CSN anser att Försvarsmakten ska ansvara för att informera individer som söker anställning inom Försvarsmakten om innebörden av förslaget. Om förslaget även ska gälla retroaktivt kan det även vara aktuellt att kontakta tidigare anställda för att även de ska kunna få kännedom om och tillfälle att nyttja förmånen.

Möjlighet 3 – Studier får bedrivas inom ramen för anställning om individen tar anställning som tidvis tjänstgörande gruppbefäl, soldat eller sjöman

CSN avstyrker förslaget i sin helhet trots att myndigheten inte kommer att påverkas av det. CSN ser vissa problem med att kombinera lön och studiebidrag enligt förslaget och anser det således vara ett olämpligt alternativ.

Risk för återkrav pga. inkomst över fribeloppet

CSN noterar att utredningen har haft i åtanke att den studerande inte ska riskera att få ett återkrav på grund av den utbetalda lönen. CSN instämmer i bedömningen så länge individen enbart har inkomst från Försvarsmakten. Skulle individen däremot även ha andra inkomster inom inkomstslaget tjänst, kapital eller näringsverksamhet skulle individen ändå kunna bli återbetalningsskyldig på bidragsdelen.

Det är vanligt att studenter arbetar vid sidan av sina studier, för att dryga ut de belopp som kan lämnas som studiemedel. Dessa studenter kan således få studiebidrag och studielån samt ha andra inkomster. Så länge den skattepliktiga inkomsten inte överstiger gränsen för fribeloppet⁵ påverkar det inte studiestödet. Av utredningen framgår inte Försvarsmaktens inställning till en anställds möjlighet till extraarbete vid sidan av studierna. Det kan dock vara rimligt att anta att en individ som är anställd via Försvarsmakten, som vill undvika skuldsättning och därför endast har bidragsdelen inom studiemedlen, också kan ha behov av ytterligare inkomster. Den som har en skattepliktig inkomst vid sidan av sin anställning hos Försvarsmakten, kommer oftare att riskera att nå en för hög inkomst och därmed, drabbas av ett eller flera återkrav.

Problem utan kontrollfunktion

Utredningen menar att Försvarsmakten skulle behöva införa en kontrollfunktion för *möjlighet 3*. CSN anser att kontrollen delvis skulle kunna utföras av CSN i samband med beviljning av studiebidraget. Det finns dock problem som skulle kvarstå.

⁵ År 2016 är fribeloppet för 20 heltidsveckor 85 813 kronor. Det innebär att den studerande får ha en inkomst upp till detta belopp utan att studiestödet påverkas.

Om Försvarmakten ställer som krav att den anställde ska ansöka om studiebidrag kan CSN utföra kontrollen. CSN skulle således kontrollera att den studerande är antagen till och registrerad på en utbildning och har klarat de studieresultat som krävs för att få nya studiemedel. Om den studerande avbryter sina studier helt eller delvis får CSN information om avbrottet direkt från lärosätet. CSN kan därefter ompröva rätten till studiemedel, och besluta om att lämna lägre studiebidrag. För att Försvarmakten ska kunna ta emot uppgifter från CSN om studieavbrott skulle ett informationsutbyte dock vara nödvändigt.

CSN ser ytterligare ett problem med förslaget. Försvarmakten kommer inte att kunna kontrollera om en individ som får lön för studier, förutom bidragsdelen, även ansöker om lånedelen från CSN. Det skulle medföra att personen får både lån och bidrag från CSN samt en utbetald lön från Försvarmakten. Eftersom lönen inte skulle överstiga fribeloppet och bidrag och lån från CSN inte är skattepliktiga inkomster skulle detta inte uppmärksammas av CSN. Detta under förutsättning att individen inte har andra inkomster som medför att de tillsammans når upp till fribeloppet.

Studiestöd och lön under sjukdom

CSN anser att *möjlighet 3* är olämplig framförallt på grund av de problem som kan uppstå i samband med att den studerande blir sjuk respektive vårdar barn eller närstående. Det skulle i sådana fall vara mycket svårt för CSN och Försäkringskassan att avgöra vilken typ av ersättning och med vilka belopp den studerande skulle ha rätt till. Ska t.ex. försäkringsskyddet inom studiemedelssystemet aktiveras i den mån den studerande har studiebidrag, och Försäkringskassan ersätta inkomstbortfallet såvitt avser ersättningen från Försvarmakten?

Det finns även frågor kring hur Försäkringskassan ska beräkna den studerandes sjukpenninggrundande inkomst (SGI) i de fall den studerande har arbetat upp en viss SGI innan studiestarten, men sedan fortsätter att erhålla ersättning från Försvarmakten under studietiden.

14 Kostnads- och konsekvensanalys

14.5 Kostnads- och konsekvensanalys av utredningens förslag att införa ett incitament kopplat till studieekonomi

Förutom utgiftsökningar i form av det högre bidraget kommer förslaget även att innebära kostnader för myndigheten av administrativ karaktär. Läs mer om detta under avsnitt 14.5.4.

14.5.4 Möjlighet 1 – Det högre bidraget från CSN

CSN föreslår att det högre bidraget ska kunna betalas ut till samtliga tidigare anställda hos Försvarmakten som går över till studier. De tilldelade medlen

ska således inte kunna ta slut om antalet anställda som går vidare till studier under ett år överstiger Försvarens beräkningar. CSN föreslår därför att Försvarens beräknar och budgeterar kostnaden för det högre bidraget i samband med varje nyrekrytering för att säkerställa att det alltid finns medel för samtliga individer som övergår från anställning till studier.

CSN konstaterar att förslaget skulle medföra en engångskostnad för myndigheten om ca 2 300 000 kronor⁶. Förutom engångskostnaden har CSN även beräknat myndighetens kostnader för manuell och maskinell handläggning av ansökningarna. CSN anser att Försvarens ska bekosta myndighetens engångskostnader i samband med införandet av det högre bidraget. CSN förordar en maskinell handläggning, men om handläggningen istället ska ske manuellt bör myndighetens årliga anslag ökas med ca 200 000 kronor per år.⁷

Engångskostnad

För att kunna hantera beviljning av det högre bidraget enligt utredningens förslag behöver CSN bl.a. utföra förändringar i myndighetens handläggningssystem, STIS2000, förändra befintliga texter i beslut och informationsmaterial samt uppdatera hemsidan och interna handböcker. Tidsåtgången för att införa samtliga förändringar och kvalitetssäkra dessa uppskattas till ca 5 000 timmar och beräknas kosta ca 2 300 000 kronor.

Manuell handläggning

CSN beräknar att en manuell hantering av ansökningar med intyg från Försvarens skulle innebära en årlig kostnad för myndigheten på ca 200 000 kronor. Tidsåtgången beräknas till ca 700 timmar per år.

Maskinell handläggning

Eftersom samtliga ansökningar om studiemedel görs maskinellt i dagsläget beräknar CSN att en maskinell handläggning av det högre bidraget inte skulle medföra någon extra kostnad för myndigheten.

14.5.5 Möjlighet 2 – Försvarens återbetalar en viss del av individens studieskuld

CSN instämmer med utredningen om att förslaget inte innebär några ökade kostnader eller ytterligare administrativa arbetsuppgifter för CSN.

⁶ Se nedan.

⁷ Se nedan.

Beslut om detta remissvar har fattats av chefsjuristen Åke Svensson efter föredragning av utredaren Kristina Haskas. I arbetet med remissvaret har även utredaren Joacim Strömblad samt verksamhetsutvecklarna Carina Isaksson och Fredrik Reinhold deltagit.

Åke Svensson

Kristina Haskas